UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Jncipiens ab Anno Redemptoris DCC.XIV. perducitur vsq[ue] ad Annum DCCC.XLII. quo & orta hoc sæculo in Oriente, debellata est penitus Iconoclastia; vt planè qui Tomum hunc Panopliam dixerit aduersus impios Iconoclastas, veritatis scopum attinget, Continet annos C.XXVIII.

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 751. Zachariae Pap. Annus 10. Const. Copr. Imp. Annus 11.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15233

Visual Library

mundi, quod de alio Rege ſcriptum legimus iiſdem temporibus accidiſſe, ſubijciẽdum putamus, quod nobilis Lucenſis Eccleſiæ monumenta conſeruant his ipſis verbis inſcriptum:

IV. [a] *Epitaphium S. Richardi Regis Angliæ ſculptum in ciuitate Lucæ Italiæ, vbi requieſcit.*

a Apud Surium die 7. Febr. tom. 1.

DE S. RICHARDO REGE.

Soror Offonis Regis fuit mater beati Richardi. Beatus Richardus Rex Angliæ, exul patriæ, ſpretor mundi, contemptor ſui, pater ſanctorum fratrum VVilebaldi & VVinibaldi, & beatæ VValburgis virginis, terrenũ regnum in cæleſte mutauit. Depoſuit coronam regiam pro vita perpetua. Exuit purpuram, & vilem induit tunicam. Regium reliquit tribunal, & ſanctorum quæſiuit Limina. Dimiſit ſceptrum, & accepit baculum. Dimiſitq; filiam ſuam in Regno beatam VValburgam, atque ſimul cum filijs peregrè profectus eſt. Et eis relictis apud ſanctum Bonifacium Martyrem glorioſum, tunc Archiepiſcopum Moguntinenſem, virum miræ ſanctitatis, eò quòd Anglicus eſſet de Regno ſuo natus: idem ſanctus exilio ſe vlteriori, [*] *Limina ſanctorum trans Alpes adijt. Et locâ deinceps magis deuia petijt ſolitudinum, Deo ſoli idem ſolus liberè vacaturus. Deinde poſt longa exilia, poſt multa certamina, poſt famis, ſitis, & frigoris multimodas ærumnas, in prouincia Italiæ, ciuitate Lucâ finitur pugna, dantur præmia, cælo recipitur anima, & in beati Frigdiani baſilica iuxta corpus eius ponuntur pia membra. Vbi & miraculis coruſcat, cuius feſtiuitas ſeptimo Idus Februarij celebratur.* Locus autem in quo requieſcit his verſibus adornatur:

** Apoſtolorum.*

EPITAPHIVM RICHARDI REGIS

Hic Rex Richardus requieſcit ſceptrifer almus.
Rex fuit Anglorum: Regnum tenet ipſe polorum.
Regnum dimiſit, pro Chriſto cuncta reliquit.
Ergo Richardum nobis dedit Anglia ſanctum.
Hic genitor ſanctæ VValburgæ virginis almæ,
Et VVilebaldi ſancti ſimul & VVinibaldi:
Suffragium quorum det nobis Regna polorum. Amen.

Porrò ſi certum tempus explores ſancti Richardi obitus ex antiquioribus [b] monimentis haud pridem editis inuenies, eum ſubducto numero annorũ eius filiorum aduentus in Vrbem, contigiſſe ſub Gregorio Papa Secundo. Ex quibus etiam coargues recitatum epitaphium ſcriptum eſſe: ſiquidem citata antiquiora teſtimonia, & ea ipſa, quę ab eorum conſanguineis ſcripta habentur, nunquàm Richardum nominaſſe inuenies Anglorum Regem, ſed Anglorum nobilem, & prædiuitem. Nam in eis [c], vbi agitur de ſancto VVilibaldo eius filio patri ſuadente peregrinationem in vrbem, hæc leguntur: *Et ne ſolus ex ſuis Chriſti militiæ adſcriberetur: patrem nomine Richardum genere & rebus clarum adijt, eiq; mundi contemptum & peregrinationem ſuadere cœpit, &c.* Quem autem primum inuenerimus ex Germaniæ Scriptoribus haud adeò antiquiorem, qui eundem Richardum Regem appellat, fuit [d] Philippus Epiſcopus Eiſthetẽſis in vita S. VValpurgis, eiuſdem Richardi filiæ, vnà cum antiquioribus edita monimentis. Porrò de VVillibaldo & VVinibaldo fratribus Anglis diſcipulis ſancti Bonifacij, & poſteà in prædicatione ſocijs mentio eſt in rebus geſtis eiuſdem Bonifacij, quas idem ipſe VVillibaldus ſcriptis eſt fideliſsimè proſequutus. Et de Vualburga, quæ & Vualtpurga dicta reperitur, eſt mentio in epiſtolis eiuſdẽ S. Bonifacij, de quibus ſuperiùs dictum eſt.

b Habetur to. 4. Antiq. lect. per Caniſium collecte.

c Eo. to. 4. pag. 706.

d Eo. to. 4. pag. 563.

IESV CHRISTI
Annus 751.

ZACHARIAE PAP.	CONST. COPRO. IMP.
Annus 10.	Annus 11.

I. SEPTINGENTESIMVS quinquageſimus primus Redemptoris annus Indictione quarta notatus habetur, quo Francorum monarchiæ benè conſulturus Zacharias Romanus Pontifex, Francorum Regnum, quod ſub Regibus Morouingis inertibus, & nouiſsimè ſub Hilderico Stupido periclitaretur, Apoſtolicâ auctoritate in Pipinum Caroli Martelli filium, Carolomanni germanum poſt obtẽtas aduerſus diuerſos hoſtes ſæpè victorias tranſtulit, eumque Regem creat, ipſo Hilderico anno ſequenti detruſo in monaſterium.

De his acturi, in primis quod ad tempus ſpectat, & nam cùm complures auctores in ſuperiorem annum illa referre videantur, cùm vt potiùs id hoc anno factum eſſe credamus, perſuadet vetus Chronicon Francorum à Pithœo nuper editum, temque cùm Aimoinus tradat id factum poſt decem annos, ex quo defuncto patre, ei ſucceſſit in Regni principatum titulo Maioris domus præſentem planè annum deſignat. hæc de tempore. Quod verò ad rei geſtæ ſeriem pertinet, idem auctor narrat verbis iſtis:

II. *Burchardus VVirzeburgenſis Epiſcopus, & Folradus Capellanus miſsi ſunt à Pipino Romam ad Zachariam Papam, vt conſulerent Pontificem, de cauſa Regum qui in illo tempore fuerant in Francia, qui nomen tantum Regis, ſed nullam poteſtatem regiam habebant. Per quos dictus Pontifex mandauit, melius eſſe illum vocari Regem, apud quem ſumma poteſtas conſiſteret. Dátaque auctoritate ſua iuſsit Pipinum Francorum Regem conſtitui. Hic autem ſecundùm Romani Pontificis ſanctionem, Pipinus Rex Francorum appellatus eſt, & ad huius dignitatem honoris vnctus ſacra vnctione manu ſanctæ memoriæ Bonifacij Archiepiſcopi & Martyris, & more Francorum eleuatus in ſolium Regni Sueſsione ciuitate.* auctor.

III. Quod autem ad miſſam legationem à Pipino ad Zachariam Pontificem per Burchardum Epiſcopum atque Fulradum pertinet, de ea mẽtio eſt in Burchardo ex Egiluardo monacho. Porrò citatum ſuperius vetus Chronicon, non vno eodemque anno hæc eſſe geſta affirmat, ſed hoc anno contigiſſe legationem à Pipino ad Romanum Pontificem miſſam, ſequenti verò Zachariam Pipino de ea re Pontificium decretum miſiſſe in Gallias, & reliqua ritè peracta fuiſſe, adeò vt nomen Regis ſecundo anno ſequenti Pipinus fuerit conſequutus: quod exploratum quoque redditur ex epiſtola Zachariæ Pontificis data hoc anno ad Bonifacium Epiſcopum Moguntinum, in qua non Rex, ſed Princeps, vt antea, idem Pipinus cum alijs appellatur, de qua modo ſecundo agendum.

Contigit enim hoc anno legari Romam ab eodem ſancto Bonifacio ad Zachariam Pontificem Lullum presbyterum, ob nonnullas Eccleſiaſticas conſultationes, nec non ob impetranda priuilegia Eccleſiæ Moguntinæ, & Monaſterio Fuldenſi, quæ ſic ſe habent.

Reuerendiſsimo Patri & dilectiſsimo domino, cum timore & tremore venerando Apoſtolicæ Sedis infulâ ſublimato Zachariæ, Bonifacius exiguus ſeruus veſter, licèt indignus & vltimus, tamen Legatus Germanicus deuotiſsimus, optabilem in Chriſto immarceſcibilis caritatis ſalutem.

Paternæ pietatis veſtræ ſanctitatem ſubnixis precibus obſecro, vt hunc presbyterum meum, portatorem literarum præſentium, nomine Lul, grato animo clementer ſuſcipiatis. Habet enim ſecreta quædam mea, quæ ſoli pietati veſtræ proferre debet, quædam quidem viuâ voce dicens, quædam verò per literas oſtendens. De quibuſdam namque neceſsitatibus meis inquirere & interrogare, mihiq; Paternitatis veſtræ reſponſum & conſilium ex auctoritate ſancti Petri Apoſtoli, ad ſolatium ſenectutis reportare debet, vt his omnibus auditis & conſideratis, ſi quæ ſint quæ vobis placeant, [*] *facta, Deo auxiliante, ſtudeam. Si quid autem timendum eſt, diſpiceat: ex præcepto ſancti Apoſtolatus veſtri, vel indulgentiam merear, vel dignam pœnitentiam perſoluam.*

Anteceſſor enim prædeceſſoris veſtri venerandæ memoriæ Gregorius, dum me indignum ordinauit, & ad prædicandum verbum fidei Germanicis gentibus miſit, ſacramento me conſtrinxit, vt canonicis & iuſtis Epiſcopis & presbyteris, in verbo, in facto, in conſenſu adſtipulator & adiutor forem. Quod cum diuina gratia implere ſtudui: falſos tamen ſacerdotes, hypocritas, & ſeductores populorum, vel corrigerem ad viam ſalutis, vel declinarem, vel abſtinerem à communione ipſorum. Quod ex parte ſeruaui, & aliquibus implere non potui. Spiritualiter autem impleui ſacramentum: quia in conſenſum & conſilium illorum non venit anima mea, dum veniens ad Principem Francorum, cogente Eccleſiarum neceſsitate, & tales ibi repeiiſſem, quales nolui, ſed tamen in ſancta communione Corporis Chriſti illis non communicaui.

Præc-

Præcepit quoque mihi præfatus Apoſtolicus Pontifex, vt populorum quoſcumq; viſitaſſem, conuerſationem & mores Apoſtolicæ poteſtati indicarem. Quod in Domino confido me feciſſe. De eo autem quod iam præterito tempore de Archiepiſcopis & pallijs à Romana Eccleſia petendis, iuxta promiſſa Francorum ſanctitati veſtræ notum feci: indulgentiam à vobis flagito, quia quod promiſerunt, tardantes non impleuerunt, & adhuc differunt, & quid inde perficere voluerint, ignoratur.

VI. *Eſt præterea locus ſiluaticus in eremo vaſtiſſimæ ſolitudinis, in medio nationum prædicationis noſtræ, in quo monaſterium conſtruentes monachos conſtituimus ſub regula ſancti Patris Benedicti degentes, viros ſtrictæ abſtinentiæ, abſque carne, vino, & ſeruitio proprijs manuum ſuarum labore contentos. Hunc ergo locum per viros religioſos & Deum timentes, maximeq; per Carolomannum Principem Francorum iuſto labore acquiſiui, & in honorem ſancti Saluatoris dedicaui. In quo loco cum conſenſu pietatis veſtræ propoſui aliquantulum, vel paucis diebus, feſſum ſenectute corpus requieſcendo recuperare, & poſt mortem iacere. Quatuor enim populi, quibus verbum Dei prædicauimus in circuitu loci huius habitare noſcuntur, quibus cum veſtra interceſſione, quamdiu viuo vel ſapio, vtilis eſſe poſſum. Cupio quippe veſtris orationibus intercedentibus, pariterq; opitulante gratia Dei, in familiaritate Romanæ Eccleſiæ, & veſtro ſeruitio inter Germanicas gentes, ad quas miſſus ſui, perſeuerare, ac præcepto veſtro obedire, ſicut ſcriptum eſt: [a] Iudicium patris audite filij dilecti, & ſic facite, vt ſalui ſitis. Et iterum: [b] Honora patrem tuum, & veniet tibi benedictio à Domino.* hucuſque litteræ Bonifacij ad Zachariam.

Has accipiens ipſe, aliaq; ex ore à Lullo Legato miſſo audiens, hæc ad eundem Bonifacium reſcripſit pridie Nonis Nouembris hoc eodem anno, iam cœpta Indictione quinta menſe Septembris [c]:

VII. *Reuerendiſſimo fratri & Coepiſcopo Bonifacio Zacharias Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei.*

Benedictus Deus, & Pater Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui diſperſa congregat, & congregata conſeruat, augetq; fidem & fiduciam ſeruis ſuis ad prædicandum Euangelium Domini noſtri Ieſu, cum eodem Patre, & Spiritu ſancto viuentis in ſæcula ſæculorum. Ipſe enim dixit: [d] Qui credit in me, vita viuet & non morietur: quoniam ego ſum Via, Veritas, & Vita. Laudamus igitur & ſuperexaltamus nomen ſanctum eius læti, quòd per ſanctæ fraternitatis tuæ litteras allatas ſuperſtitem in hac vita, & in Domino te valere cognoſcimus, petentes immenſam Dei noſtri pietatem, vt ad prædicandum Euangelij, & ſanctæ fidei ſacramentum te longæuum conſeruet, ſuaq; protectione à cunctis aduerſantium inſidijs cuſtodiat.

VIII. *Suggeſſit itaque fraternitas tua in ſuis apicibus, quòd prædeceſſor noſter beatæ memoriæ Gregorius huius Apoſtolicæ Sedis Præſul, dum ad prædicandum te miſiſſet in Germaniæ partes, verbo ſollicitationis ab eo conſtrictus fuiſſes, vt orthodoxos Epiſcopos ac presbyteros, vel quoſq; reperire potuiſſes, in verbo exhortationis confirmares & communicares cum eis. Si quos verò ſeductores Epiſcopos, aut pſeudopresbyteros, vel quoſq; à recto fidei tramite deuiantes reperiſſes, nulla tibi cum eis eſſet communio. Quod te, Domino auxiliante, vſque ad præſens ſpiritualiter ſeruaſſe confeſſus es. Si autem cogente aliqua neceſſitate, ad Principes gentis Francorum accedens corporaliter ab eis abſtinere non valuiſſes, tamen in eorum conſilio & conſenſu anima tua nõ fuerit coinquinata. Propter hoc ergo quòd cum eis conuerſatus es, nõ conſentiens iniquitati eorum, nullum eſt tibi detrimẽtum coram Deo. Te enim prædicante ſi obedirent, ſalui eſſent: ſi autem in iniquitate ſua permanent, ipſi peribunt: tu autem iuxta prophetæ [e] dictum, ſaluaſti animam tuam.*

IX. *Quod de Principibus Francorum ſcripſiſti, quia in conſtitutione Epiſcoporum, quibus pallia miſimus, promiſſionem ſuam nondum impleuerunt: illis magis quàm tibi imputandum eſt. Si enim impleuerint verbum tuum, habebunt ex eo laudem; ſi verò aliter egerint, ipſi videant: nos autem quod diuina gratia largiente, gratis accepimus, gratis dedimus: tua autem bona voluntas mercede non priuabitur.*

Petiſti & hoc, vt monaſterium in vaſtiſſima ſolitudine, & in medio gentium, quibus prædicas, conſtitutum, atq; in honorem Saluatoris noſtri dedicatum, vbi & monachos ſub regula S. Benedicti degere feciſti, nomini tuo priuilegio Sedis Apoſtolicæ munire deberemus. Ideoq; votis tuis acquieſcentes, deſiderium tuum & petitionem implemus. Congruit enim diuini miniſterij prædicatorem, optimumq; miniſtrum ad deſiderata pertingere, & inchoatum opus bonum vſq; ad finem perducere.

*Præterea prædictus gerulus tuus Lul cum cæteris ſuis comitibus quæ iniuncta fuerant à ſanctitate tua tam verbo quàm ſcripto omnia * innotuerunt. De quibus reſponſum dantes, tuæ reſcribere ſtuduimus fraternitati. Continebat enim in * pittacio ab eis porrecto, quia nos flagitaſſes tibi * innoteſcere quæ recipienda, & quæ reſpuenda ſunt: inprimis de volatilibus, id eſt graculis, corniculis, & ciconijs, quæ omninò cauendæ ſunt ab eſu Chriſtianorum: equi etiã ſyluestri multò amplius vitandi. De his igitur omnibus ſanctiſſime frater, ex hac ſcriptura ſatis inſtrui potueris.* X.

* notificauit.
* pittacio.
* notificare.

De igne autem Paſchali, quod inquiſiſti, ita ſtatutum eſt à ſanctis Patribus, poſtquam pretioſo ſanguine Domini noſtri Ieſu Chriſti Eccleſia eius dedicata eſt, vt quinta feria Paſchæ, quando ſacrum Chriſma conſecratur, tres lampades magnæ capacitatis ex diuerſarum Eccleſiæ lampadum oleo collecto, & in ſecretiori loco Eccleſiæ conſtitutæ cum magna diligentia ardeant, ita vt oleum ipſum ſufficere poſſit, atq; ad tertium diem, id eſt, ad Sabbatum. Tunc pro ſacri baptiſmatis fonte ſumptus ignis lampadum renouetur. De igne verò, qui ex cryſtallis ſumitur (vt aſſeruiſti) nullam habemus traditionem.

De ijs etiam qui regio morbo vexantur inquiſiſti, ſiue homines, ſiue equi ſint; quid dicendum ſit de illis. Si ergo homines ex natiuitate aut genere huius morbi ſunt, extra ciuitatem conuerſari debent; eleemoſynam verò accipere à populo illis licet. Si autem contigerit magnum vel paruum quemquam non à natiuitate, ſed ſuperueniente ægritudine vexari, non eſt proijciendus, ſed ſi poſſibile eſt, curandus. Attamen dum ad communionem venerit ad Eccleſiam, poſt omnes accedere debet ad percipiendum ſacri muneris myſterium. Equi verò qui præfato morbo fuerint coinquinati, ſi curari non valuerint, in puteos & foueas proijciendi ſunt, ne eiuſmodi contagione cæteri coinquinentur. Animalia verò quæ à furentibus & rapidis lupis & canibus fuerint lacerata: oportet ea à cæteris ſeparari, ne furentes & mordentes cætera coinquinent. XI.

Inquiſiuit & hoc fraternitas tua, ſi liceat ſanctimoniales fœminas (quemadmodum viri faciunt) ſibi pedes lauare, tam in cœna Domini, quàm in cæteris diebus. Hoc Dominicum præceptum eſt, [f] quòd qui per fidem impleuerit, habet ex eo laudem. etenim viri & mulieres vnum Dominũ habemus qui in cœlis eſt. Pro benedictionibus autem quas Galli faciunt (vt noſti frater) multis vitijs variantur. Nam non ex Apoſtolica traditione hoc faciunt, ſed per vanam gloriam, adhibentes ſibi damnationem, quia ſcriptum eſt: [g] Si quis vobis euangelizauerit præter id quod euangelizatum eſt, anathema ſit. Regulam itaq; Catholicæ traditionis, quam à ſancta Romana Eccleſia accepiſti, omnibus prædica.

f Ioan. 13.
g Gal. 1.

Inquiſiſti etiam, ſi ante trigeſimum annum liceat ſacerdotem ordinare. Bonum & congruum eſt, chariſſime frater, ſi fieri poteſt, vt prouectæ ætatis & boni teſtimonij viri, iuxta ſanctorum canonum decreta, ordinentur ſacerdotes: ſi autem minimè reperiantur, & neceſſitas expoſcit, à viginti quinque annis & ſupra leuitæ & ſacerdotes ordinentur, quemadmodum in [h] lege Domini continetur. XII.

h Num. 8.

Malos autem, eiuſq; ſimiles, qui Eccleſiis Dei plurimum nocent, vt à nefario opere recedant, iuxta Apoſtolicam vocem, opportunè & importunè prædica: ſi acquieuerint admonitionibus tuis, ſaluabunt animas ſuas: ſi verò non obedierint, ipſi peribunt obuoluti peccatis ſuis: tu autem qui rectè prædicas, nõ perdes mercedem tuam.

Hoc ſimul inquiſiſti, poſt quantum tempus debeat lardum comedi: licet pro hoc à Patribus inſtitutum non ſit, tibi tamen petenti conſilium præbemus, quòd non oporteat illud mandi, priuſquàm deſuper fumo ſiccetur, & igne coquatur: ſi verò libet, & incoctum manducetur, poſt Paſchalem feſtiuitatem erit manducandum. quòd populus ille ſubiectus eſſet morbo regio, & Elephantiæ, à porcinæ carnis eſu ad tempus ſaltem oportuit cohiberi.

Epiſcopus autem condemnatus, de quo inquiſiſti qui pugnator & fornicator extitit, atq; res Eccleſiæ poſt degradationẽ ſibi vendicare nititur: hic omninò reſpuendus eſt. Quæ enim portio fideli cum infideli, aut quæ communio Chriſti ad Belial?

De ordinatione etiam presbyterorum vel diaconorum, qui cogente neceſſitate & paupertate rogantium, non legitimis tempo- XIII.

ribus ad te peruenerunt, ſi aliquam haberes offenſionem inquiſiſti: Benè autem noſti frater, quod ſacri canones docent, aptis temporibus ſacerdotes ordinãdos. Attamen in eo quod à te pro bona intentione actum eſt, à Domino Deo noſtro indulgentiam poſtulamus.

De cenſu etiam Eccleſiarum, quid agendum ſit tibi, diximus: Nullam itaq; haſitationem habeat, ſolidum de caſa ſuſcipere, quia ex eo poteris eleemoſinam tribuere, & opus perficere ſanctarum Eccleſiarum, iuxta canonum inſtituta.

ſiaque Si qui verò presbyteri qui de laicis promoti fuerunt, & anteà capitalibus vitijs inuoluti, ſed celantes ea ordinati ſunt, poſtmodum autem manifeſtata ſunt, hos à ſacerdotali habitu priuatos pœnitentia ſubmitte. Non enim odit Deus peccantem & pœnitentem, ſed peccantem & negantem.*

Alia lectio, à laicis, habet. ſed ſiue legas, qui de laicis, ſiue, qui à laicis, vtraque lectio concordat hiſtoricæ veritati. Quinã autem dicerẽtur promoti à laicis, habes apud Agobardum Archiepiſcopum Lugdunenſem eiuſdem ſęculi ſcriptorem hæc verba:[a]

a Agob. de Priuil. & iure ſacer doc. p. 128.

Hæc pauca veteris ac noui Teſtamenti collegimus teſtimonia in quibus quaſi in ſpeculo conti ceri valeamus fœditatem noſtri temporis, omni lacrymarum fonte plorandam, quando increbuit conſuetudo impia. vt penè nullus inueniatur anhelans, & quantulumcunque proficiens ad honores & gloriam temporalem, qui non domeſticum habeat ſacerdotem, non* qui obediat, ſed à quo inceſſanter exigat licitam ſimul atque illicitam obedientiam, non ſolum in diuinis officijs, verùm etiam in humanis. Ita vt plerię inueniantur, qui aut ad menſas miniſtrent, aut ſacrata vina miſceant, aut canes ducant, aut caballos, quibus fœminæ ſedent, regant, aut agellos prouideant. Et quia tales, de quibus hæc dicimus, bonos ſacerdotes in domibus ſuis habere non poſſent (nã quis eſſet bonus clericus, qui cum talibus hominibus dehoneſtari nomen & vitam ſuã ferret?) non curant omninò quales clerici illi ſint, quanta ignorantia, ſeu quantis criminibus inuoluti, tantum vt habeant presbyteros proprios, quorum occaſione deſerant Eccleſias, ſermones, & officia publica. Quòd autem non habeant eos propter religionis honorem, apparet ex hoc, quod non habent eos in honore, vnde & contumelioſè eos nominantes, quando volunt illos ordinari presbyteros, & rogant nos, aut iubent, dicentes: Habeo vnum Clericionem, quem mihi nutriui de ſeruis meis proprijs, aut beneficialibus, ſiue pagenſibus, aut obtinui ab illo, vel illo homine, ſiue de illo pago, volo vt ordines eum mihi presbyterum. Cumq; factum fuerit, putant ex hoc, quòd maioris ordinis ſacerdotes non eis ſint neceſſarij, & derelinquunt frequenter publica officia & prædicamenta.* Sed ad cæteros canones.

* ſcrutari

* cui

Hoc etiam inquiſiſti à nobis, ſi liceat perſecutionẽ paganorum fugere, an non. Pro hoc igitur ſalutare conſilium tibi damus: ſi fieri poteſt, & locum inueneris, inſta ad prædicandum illis: ſi autem ſuſtinere non valueris eius perſecutionem, habes præceptum Dominicum[b], vt in aliam ingrediaris ciuitatem.

b Mat. 10.

XIV. *Inquiſiſti etiam, quid faciendum ſit de excommunicato Epiſcopo, & Apoſtolicam auctoritatem negligente. Hic ergo deteſtabilis eſt coram Deo & hominibus. Et quicunq; eius condemnationi non communicauerint: ipſi non condemnabuntur in die reuelationis iuſti iudicij.*

De Slauis quoq; Chriſtianorum terram inhabitantibus, ſi oporteat cenſum accipere, interrogaſti frater: Hoc quidem conſilio non indiget dum res eſt manifeſta. Si enim ſine tributo ſederint, ipſam quoq; terram quaſi propriam ſibi vendicabunt. Si verò tributum dederint, norunt dominatorem eſſe illius terræ.*

* ſclauis

Flagitaſti etiã à nobis, ſanctiſſime frater, vt in ſacri canonis prædicatione, quot cruces in locis quibuſdã facere debeamus, tuæ ſignificaremus ſanctitati. Quam petitione libenter implentes, in rotulo, id eſt, volumine, *dato prædicto Lul presbytero tuo, quot ſigna ſanctæ Crucis fieri debeant, inſinuimus. In his igitur & omnibus rebus ſanctitatis tuæ vota amplectẽtes, diuinam clementiã deprecamur, vt ſuo te muniat & confortet auxilio, noſq; annuat proſperitatis tuæ ſemper læta ſuſcipere nuntia. Data pridie Nonas Nouembris, imperãte domino Auguſto Conſtantino, Imperij eius anno trigeſimo ſecundo,* à tempore quo cum patre regnauit numerando, *indictione quintâ.* hæc Zacharias ad Bonifacium. Sed & his adiecit litteras de confirmatione ſedis Moguntinæ, vt ſit perpetuò Metropolis, quæ ſic ſe habent[c]:

c In vit. Bonif. li. 2. c. 11.

XV. *Zacharias Papa Bonifacio Epiſcopo ſanctæ Eccleſiæ Moguntinæ perpetuam ſalutem.*

Qualiter Dominus Deus noſter ſanctæ ſuæ Eccleſiæ propitius ſit, & laboribus ſanctiſſimæ fraternitatis tuæ cooperatus exiſtat, per ſingula dicere longum eſt. Tamen vt hæc quæ aliquimus, confirmemus: quæ ex parte te narrãte perſpeximus, enarremus. Igitur dum in Germania prouincia ſanctitas tua ad prædicandum fuiſſet directa, à ſanctæ recordationis prædeceſſore noſtro Gregorio Papa, & poſt inchoatum opus & ex aliqua parte ædificatum Romam reuerſus, ab eo Epiſcopus ordinatus, & ad prædicandum denuò remiſſus es, & elaboraſti, Deo præuio, nunc vſq; per annos viginti quinq; in eadem prædicatione, ex quo Epiſcopatum accepiſti: ſed & in Francorum prouincia noſtra vice Concilium egiſti. Et iuxta Canonum inſtituta omnes flexi ſunt tibi obedire: & cum tempore ibus occupata eſſet ſanctitas tua, nunc vſq; cathedralem ſibi minimè vendicauit. At vbi Deus prædicationem tuam augeri obtinere voluiſti, vt tibi Epiſcopalem Eccleſiam, vel ſucceſſoribus tuis confirmare debeamus, iuxta eorundem fidelium noſtrorum Francorum petitionem. Et idcirco auctoritate beati Petri Sancimus, vt ſupradicta Eccleſia Moguntina perpetuis temporibus tibi & ſucceſſoribus tuis in Metropolim ſit confirmata, habens ſub ſe ciuitates, id eſt, Tungris, Coloniam, Wormaciam, Spiram, & Trectis, & omnes Germaniæ gentes, quas tua fraternitas per ſuam prædicationem Chriſti lumen cognoſcere fecit. Has his definitis, per huius noſtræ confirmationis paginam tuæ Eccleſiæ perpetuis temporibus pro ſui confirmatione has conſeruari mandamus. Data pridie Nonas Nouembris, imperante domino noſtro Auguſto Conſtantino anno trigeſimo ſecundo Imperij eius, indictione quintâ.* his verò adiecit idem Zacharias litteras de exemptione Fuldenſis ab ipſo erecti monaſterij quam petierat, quæ ſic ſe habent[d]:

XVI. *Zacharias Papa Bonifacio Epiſcopo, & per eum fratribus in monaſterio ab eo conſtructo.*

Quoniam ſemper ſunt concedenda, quæ rationabilibus congruunt deſiderijs: oportet vt deuotiam conditoris piæ conſtructionis oraculum in priuilegijs præſtandis minimè denegetur. Igitur quia poſtulaſti à nobis, quatenus monaſterium Saluatoris à te conſtructum in loco, qui vocatur Ergatriam fluminis Fulda, priuilegio Sedis Apoſtolicæ decoretur, vt ſub iuriſdictione ſanctæ noſtræ, cui auctore Deo deſeruimus, Eccleſiæ conſtitutum, nullius alterius Eccleſiæ poteſtati ſubmittatur. Pro qua re pijs deſiderijs fauentes, hâc noſtrâ auctoritate id quod expoſcitur effectum mancipamus. Et idcirco omnem cuiuſlibet Eccleſiæ ſacerdotem in præfato monaſterio ditionem vllam habere, aut auctoritatem præter Sedem Apoſtolicam prohibemus, ita vt niſi ab Abbate monaſterij fuerit inuitatus, nec Miſſarum ſolemnitatem ibidem quiſquam præſumat celebrare, vt profectò iuxta id quod ſubiectum Apoſtolicæ Sedis eſſe, inconcuſſe dotatum permaneat: locis quoq; & tributariis, quæ modernis tempore tenet vel poſſidet, quæ quæ futuris temporibus ipſius monaſterij diuina pietas voluerit augere ex donis & oblationibus, decimiſq; fidelium abſq; vllius perſonæ contradictione firmitate perpetuâ perfruatur.

XVII. *Conſtituimus quoq; per huius decreti noſtri paginam, vt quicunq; cuiuſlibet Eccleſiæ Præſul, vel quacunq; dignitate prædita perſona hanc priuilegij noſtri chartam, quam auctoritate beatorum Apoſtolorum firmamus, temerare tentauerit, anathema ſit, & iram Dei incurrens, à cœtu Sanctorum omnium extorris fiat: & nihilo minus præfati monaſterij dignitas à nobis indulta, perpetualiter inuiolata permaneat Apoſtolicâ auctoritate fulcita. Data pridie Nonas Nouembris, imperante domino Auguſto Conſtantino, anno trigeſimo ſecundo Imperij eius, indictione quintâ.* hactenus priuilegium monaſterij Fuldenſis.

Redeunti autem Lullo presbytero Bonifacij Legato in Germaniam, hæ quæ ſequuntur ad eumdem S. Bonifacium redditæ ſunt litteræ, quæ licèt abſque titulo reperiantur datæ; alicuius tamen ex Romano clero, ad quem idem Sanctus ſcripſerat, eſſe noſcuntur. ſic enim ſe habent[e]:

Præſens venerabilis Lullus presbyter Paternæ ſanctitatis veſtræ miſſus honorandos nobis tuos attulit affatus, quorum textus continebat, multis de neceſſitatibus, & turbinibus eſſe vexatam, per homines non timentes Deum, & falſos Epiſcopos, atq; ſimul adulteros presbyteros, & fornicatores clericos, omniq; iniquos, abſque pr auosq; immiſſiones, tamq; inimicantium & perſequentium gentium, quarum perſecutio finem habebit interitu ſempiterno. Etenim ſanctiſſime Pater: f *Omnes Sancti quanta paſſi ſunt tormenta.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

minima, vt ſecuri poſſiderent vitæ æternæ palmam. Habemus conſolatorem egregium Apoſtolum Paulum, qui docet: a Oportet nos per multas tribulationes intrare in Regnum Dei. Magna tibi merces eſt ſanctiſsime Pater, & corona gloriæ coram omnipotente Deo, dum omnia toleranter ſuſtines propter diuinum mandatum, & prædicationem Euangelij Chriſti Ieſu Domini Dei & Saluatoris noſtri. Cum, licet peccator, potentiam deprecor, vt domino meo beato Apoſtolorum Principe intercedente, cuius & vicem agis inter ferines & indomitas gentes, vt ipſe te ſuâ pietate custodiat, vt decurſum miniſterij tui in die aduentus eius copioſum fructū afferre valeas, & à conditore omnium Deo remunerationis premium centuplum accipias, & vitam poſſideas æternam. Etenim me ipſum ſanctis tuis orationibus commendans, vt valui, in verbo & opere prædicto tuo Miſſo adiutor apparui. Benedictionem denique à veſtra beatitudine miſſam ſicut à patre meo ſuſcepi, & omnipotenti Deo gratias egi, & veſtræ ſanctiſsimæ Paternitati. Etenim beatiſsime Pater, paruum munuſculum ſanctitati veſtræ direxi ſabanum vnum, & faciterginm vnum, & modicum thymiamatis: quod peto vt abſque iniuria veſtra honoranda Paternitas ſuſcipere non dedignetur. Vale in Chriſto ſemper amantiſsime Pater.

Quod ſpectat ad res Orientalis Eccleſiæ hoc tantùm proditur, quod hoc anno Theodorus creatur Epiſcopus Antiochenus, vt Theophanes auctor eſt, qui & eum ſediſſe annos ſex, aſſerit.

IESV CHRISTI
Annus 752.

ZACHARIAE PAP. Annus 11.	CONST. COPRO. IMP. Annus 12.

I. SEPTINGENTESIMVS quinquageſimus ſecundus ſequitur annus, Indictione quinta, quo Pipinus in Regem Francorum inungitur Sueſſione à ſancto Bonifacio Epiſcopo Moguntino, iubente id Zacharia Romano Pontifice, qui anno ſuperiori (vt vidimus) de his gerendis legationem acceperat à Pipino. hæc enim veteres Annales his reddunt verbis: *Septingenteſimo quinquageſimo ſecundo anno ab Incarnatione Domini, Zacharias Papa ex auctoritate Petri Apoſtoli, mandat populo Francorum, vt Pipinus, qui poteſtate regia vtebatur, nominis quoque dignitate frueretur. Itaque Hildericus Rex qui vltimus Merouingorum Francis imperauit depoſitus & in monaſterium miſſus eſt. Pipinus verò in ciuitate Sueſſionum à ſancto Bonifacio Archiepiſcopo in Regem vnctus, Regni honore ſublimatus eſt.* hæc Annales quibus ſcriptores omnes rerum Francicarum ſiue veteres ſiue recentiores abſque controuerſia adſtipulantur, licet in annum ſuperiorem aliquid factum referant, vel ante biennium alij: vt ſuperiùs dictum eſt.

II. Quo pariter anno Zacharias Papa vbi ſediſſet annos decē, menſes tres, & dies decem, decimaquinta Martij ad Deum feliciter migrat, inter Sanctos relatus & anniuerſariâ memoria auctus. hæc ex Anaſtaſio, apud quē nonnulla de eodē Pontifice ſcripta leguntur, quæ cum incerto eius Pontificatus anno ferantur, hic ſimul deſcribenda putauimus, reliquis rebus ab eo præclare geſtis, ſuis locis & annis quibus geſtæ ſunt, collocatis. ſic enim ſe habent:

Hic in Lateranenſi Patriarchio ante baſilicam beatæ memoriæ Theodori Papæ à nouo refecit triclinium, quod in diuerſis marmoribus, & vitro, metallis, atque muſiuo & pictura ornauit: ſed & ſacris imaginibus tam oratorium beati Silueſtri, quamque porticum decorauit: vbi etiā & aliarum ſubſtantiā ſuam per manus Ambroſij primicerij Notarioriū introduci mandauit. Fecit alia à fundamentis ante ſcrinium Lateranenſe porticum apud turrim, vbi & portas æreas atque cancellos inſtituit, & per figuram Saluatoris portas antè ornauit. Et per aſcendentes ſcalas in ſuperioribus ſuper eamdem turrim triclinium & cancellos æreos conſtruxit, vbi & Orbis terrarum deſcriptionem depinxit, atque diuerſis verſiculis ornauit, & omne Patriarchium penè à nouo reſtaurauit. in magna enim penuria eum locum inuenerat.

III. *Hic in Eccleſia Apoſtolorum Principum Petri & Pauli pendentia vela inter columnas ex palliis ſericis fecit. Hic in Eccleſia prædicti Principis Apoſtolorum omnes codices domus ſuæ proprios, qui in circulo anni leguntur ad Matutinum, armariorum opere ordinauit. Hic domum cultam Lauretum nouiter ordinauit, adijciens & maſſam Fontinianam quæ cognominatur Paunaſia.*

Hic viginti auri libras pro emendo oleo annuo, vt de lucro eorum in luminarijs Apoſtolicis proficiat, inſtituit, & Conſtitutum ſub anathematis vinculo obligauit. Hic fecit veſtem ſuper altare beati Petri ex auro textam habentem natiuitatem Domini Dei & Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti, ornauitque eam ex gemmis pretioſis ſimul & vela ſerica alithina quatuor, quæ & ornauit in rotis & ornamentis varijs auro textis. Item fecit coronam de argento puriſsimo cum delphinis ex proprio ſuo penſantem libras centum viginti. & inferius poſt multa ſuis locis ſuperiùs ſcripta hęc ſubdit: RELIQVÆ RES GESTAE A ZACHARIA PAPA.

Porrò eodem in tempore contigit plures Veneticorum, Venetiæ prouinciæ ſcilicet, *hanc Romanam veniſſe in Vrbem negotiatores, & mercimonij nundinas peragentes, multitudinem mancipiorum, virilis ſcilicet & fæminei generis emere viſi ſunt, quos ad paganas gentes in Africam nitebantur abducere. Quo cognito idem ſanctiſsimus Pater fieri prohibuit: hoc iudicans, quod iuſtum non eſt, vt Chriſti abluti baptiſmo paganis gentibus deſeruirent, datoque eiſdem Veneticis pretio, quo in eorum emptionem dediſſe probati ſunt, cunctos à iugo ſeruitutis redemit, atque more liberorum degendos abſoluit.* & inferius. IV.

Huius denique temporibus magnum theſaurum Dominus Deus noſter in hac Romana Vrbe per eumdem almiſicum Pōtificem propalare dignatus eſt. In venerabili itaque Patriarchio ſacratiſsimū beati Georgij Martyris idem ſanctiſsimus Papa in capſa reconditum reperit caput, in quo & pittacium pariter inuenit litteris exaratum Græcis ipſum eſſe ſignificans. Qui ſanctiſsimus Papa omninò ſatisfactus, illicò aggregato Romanæ vrbis populo, cum hymnis & canticis ſpiritualibus in venerabilem diaconiam eius nominis ſitam in hac Romana ciuitate, regione ſecunda, Ad velum aureum dictam deduci fecit, vbi immenſa miracula & beneficia omnipotens Deus ad laudem ſui nominis per eumdem ſanctiſsimum Martyrem operari dignatur.

Huius temporibus defunctus Theodorus maior filius * *magnifici Cataxantis, ob veniam ſuorum delictorum prædium, quod ex hæreditate fruebatur paterna, ſitum quinto ab hac Vrbe milliario viâ Tiburtinâ, in quo & Oratorium ſanctæ Cæciliæ eſſe dignoſcitur, beato Petro reliquit. Quod ipſe beatiſsimus Papa magnis conſtructum fabricis & picturis decorauit, ampliauitque in eo fines ex omni parte, data enim digna recompenſatione ijs qui in vicino eius loci poſſeſsiones tenere videbantur, nemini vim inferens, ſed magis, vt condecet patri, cuncta ſecus eumdem locum amicâ pactione emit prædia, & Domum cultam beato Petro eumdem locum iure perpetuo ſtatuit permanendum, quæ & Domus culta ſanctæ Cæciliæ vſque in hodiernum diem vocatur. Conſtruxit quippe in ea & Oratorium S. Abachyri, vbi & multas Sanctorum condidit reliquias, quam videlicet Domum cultam vſui proprio, Dominica videlicet traditiam deſcripſit.* V. * magiſtri

Hic conſtituit aliam Domum cultam in decimo quarto milliario ab hac Romana Vrbe. Et patrimonium Tuſciæ conſtitutionibus obligauit vſui Eccleſiæ permanendum, vt tam loca quam annua relicta quadam Agathonis primicerij beato Petro viderentur eſſe conceſſa. Hic maſſas quæ vocantur Antias, & Formias ſuo ſtudio iure beati Petri acquiſiuit, quas & Domos cultas ſtatuit. & de omnibus ſuperiùs annexis Domus culta Apoſtolicæ rationis conſtituta facies, atque ſacerdotale collegium aggregans, ſub anathematis interdictionibus ſtatuit, nulli cuilibet ſucceſſorum eius Pontificum, vel alia cuilibet perſona licere ipſas Domos cultas ab vſu Eccleſiæ quoquo modo alienare. hæc cū dicat Anaſtaſius de Domibus cultis, nihil præterea ijs nominibus intelligendum putamus, niſi latifundium, cui ad culturam familiæ colonorum adſcriptæ eſſent, quæ ſatis eſſe poſſent, quibus & ad habitandum domus erectæ eſſent, cultæ ob id dictę, quòd omnibus neceſſarijs ad cultum agri refertæ eſſent: non enim vox, cultam, ad ornatum, ſed ad vtilitatem ſpectat, quod domus ipſa hominibus, iumentis, & ruſticis inſtrumentis, & alijs vtenſilibus ad agri cultum ſpectantibus benè compoſita eſſet. pergit verò Anaſtaſius. VI.

Hic fecit veſtem ſuper altare beati Andreæ Apoſtoli ad beatum Petrum nimis optimam. Hic beatiſsimus Papa ſtatuit, crebris